

УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ

“Інтернаціоналізація у вищій освіті: можливості та виклики для системи забезпечення якості освіти”

СПРИЙНЯТТЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СТУДЕНТАМИ ТА ІНТЕРНАМИ МЕДИЧНИХ ЗВО З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТИЗОВАНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ

Олена Ігнащук, Ольга Короленко, Тетяна Черниш, Юлія Вернигор, Юлія Дунаєвська, Мартин Рааб

Україно - швейцарський проєкт “Розвиток медичної освіти”

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ РОЗУМІННЯ

Освітнє середовище формується окремо взятим закладом вищої освіти й тими, хто там навчається*:

- **Відповідне фізичне оточення** для навчання (температура в приміщенні, освітлення, рівень шуму, комфортність навчальних меблів тощо);
- **Атмосфера** поваги до студента(ки) під час навчання (повага й увага до потреб студента(ки), заохочення до навчання й участі в навчальних заходах);
- **Доступ до навчання клінічним навичкам** (без загрози нашкодити пацієнтові або родичам пацієнта і в умовах, де студент(ка) почуватиметься безпечно й не буде принижений);
- Узгоджені між собою і прокомуніковані зі студентом(кою) **цілі, завдання й методи навчання** , що формують належні очікування від навчання

1. Imanipour, M., Sadooghiasl, A., Ghiyasvandian, S., & Haghani, H. (2015). Evaluating the educational environment of a nursing school by using the DREEM inventory. Global journal of health science, 7(4), 211.
2. Hutchinson, L. (2003). Educational environment. Bmj, 326(7393), 810-812.
3. Palés, J., Gual, A., Escaneroi, J., Tomás, I., de Castro, F. R., Elorudy, M., ... & Arce, V. (2015). Educational climate perception by preclinical and clinical medical students in five Spanish medical schools. International journal of medical education, 6, 65.

DREEM

THE DUNDEE READY EDUCATION ENVIRONMENT MEASURE.

Розроблено й валідизовано в Центрі медичної освіти м. Данді, Шотландія (Roff et al., 1997)

Складається з 50 питань.

Оцінює п'ять основних вимірів:

- сприйняття навчального процесу,
- сприйняття викладачів,
- сприйняття академічних успіхів,
- сприйняття атмосфери,
- сприйняття соціальної складової

Складається з 40 питань, в українській адаптації – 39 питань.

Трьома ключовими компонентами є:

- сприйняття організації робочого процесу,
- сприйняття викладання,
- сприйняття соціальної підтримки.

PHEEM

POSTGRADUATE HOSPITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT MEASURE.

Розроблено й валідизовано британськими вченими (Roff et al., 2005)

ВИБІРКА І ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПОНДЕНТІВ(ОК)

Пілотні проєкти першої і другої фази:

1. Буковинський державний медичний університет (БДМУ)
2. Житомирський медичний інститут (ЖМІ)
3. Львівська медична академія (ЛМА)
4. Тернопільський національний медичний університет (ТНМУ)
5. Харківський національний медичний університет (ХНМУ)

Плотний проєкт лише першої фази проєкту:

6. Рівненська медична академія (РМА)

Пілотний ЗВО другої фази проєкту, проте в першій фазі університет був асоційованим партнером;

7. Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця (НМУ)

D R E E M

У 2019 році дані збирались офлайн.

У 2023 році офлайн у тих ЗВО, де дозволяли безпекові умови. Лише в Харківському національному медичному університеті опитування студентів(ок) було проведено онлайн.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА КОЖНИМ ВИМІРОМ ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА СЕРЕД СЕМИ ЗВО, ПОРІВНЯННЯ ПО РОКАХ

DREEM

Назва складової шкали	Інтерпретація результатів	Середнє значення, 2019	Середнє значення, 2023	Максимальний бал
Загальна оцінка	Швидше позитивне, ніж негативне	117	124	200
Сприйняття навчального процесу	Досить позитивне сприйняття	26	28	48
Сприйняття викладачів	Рухається в правильному напрямі	27	28	44
Сприйняття академічних успіхів	Досить позитивне відчуття	19	20	32
Сприйняття атмосфери	Задовільне ставлення	28	30	48
Сприйняття соціальної складової	Не так уже й погано	17	17	28

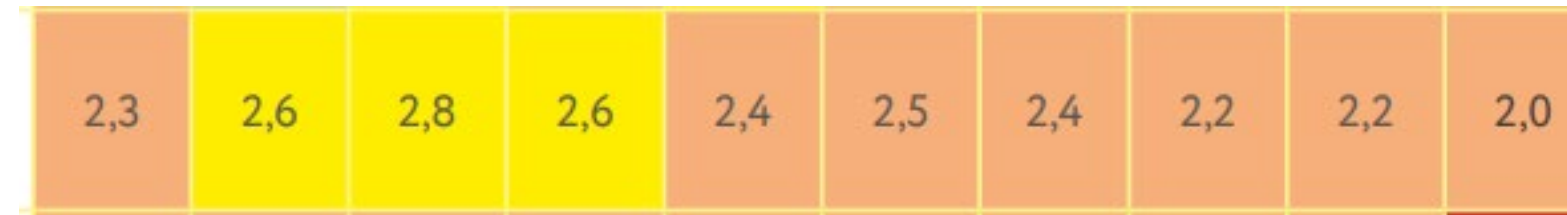
РОЗПОДІЛ СЕРЕДНЬОГО БАЛУ ЗА КОЖНИМ ВИМІРОМ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

DREEM

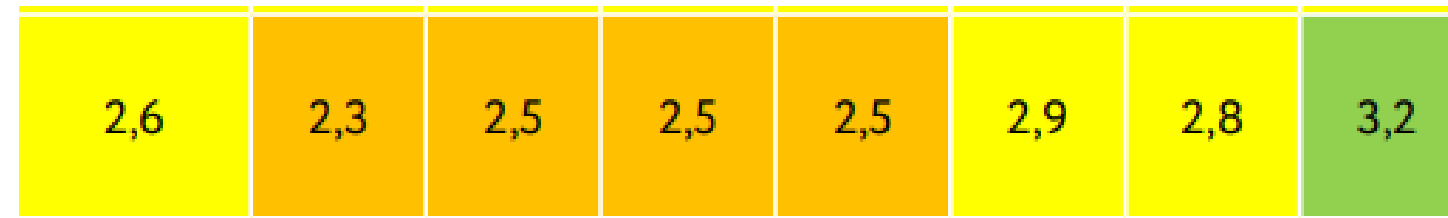
Назва складової шкали	ЗВО 1			ЗВО 2	ЗВО 3			ЗВО 4	ЗВО 5	ЗВО 6	ЗВО 7	Середній бал усіх ЗВО	max бал
Напрямок навчання	с ¹³	м	л	с (л)	с	м	л	с (м)	с (л)	с (м)	с (м)		
Загальний бал	114	125	113	117	122	145	120	129	129	132	143	124	200
Сприйняття навчального процесу	26	27	25	26	28	33	27	29	30	31	33	28	48
Сприйняття викладачів	26	28	26	26	27	29	27	28	29	29	32	28	44
Сприйняття академічної успішності	18	21	18	19	20	23	19	21	21	22	24	20	32
Сприйняття атмосфери	28	29	28	30	30	35	30	32	31	31	35	30	48
Сприйняття соціальної складової	17	18	17	17	17	20	17	19	18	18	20	17	28

29. ВИКЛАДАЧІ НАДАЮТЬ НАЛЕЖНИЙ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК СТУДЕНТАМ

2019

2023

2020

Тренінг для
фасилітаторів Груп
рівних в ЗВО

2020, 2021

Тренніг: Викладацька
майстерність в ЗВО.
Зворотний зв'язок.

Вітаємо випускників
і випускниць

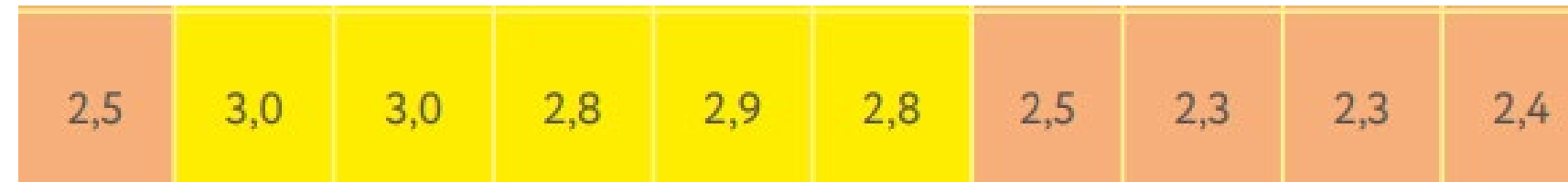
першого модулю онлайн-курсу

**Викладацька майстерність
для викладачів і викладачок
у медичному ЗВО**

DREEM

31. Я БАГАТО ДІЗНАВСЯ
ПРО ЕМПАТІЮ В МОЇЙ
ПРОФЕСІЇ

2 0 19

2 0 2 3

2020

Майстерня по розробці
курсу і написання
посібника "Людіясть та
емпатія в охороні
здоров'я"

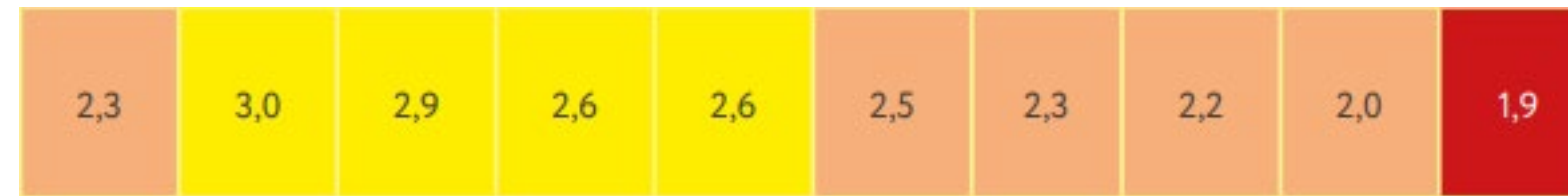

Посібник в безоплатномудоступі на
сайтіпроєкту в розділі "Бібліотека"
<https://bit.ly/462JipE>

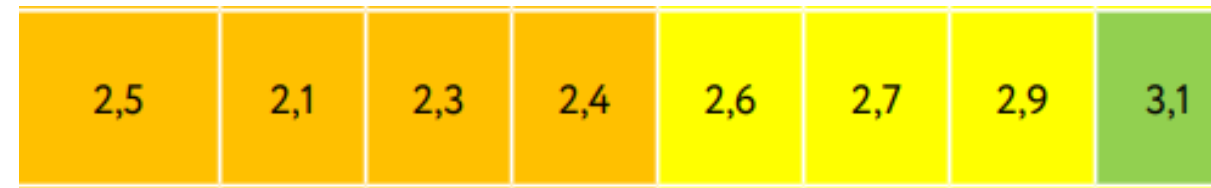
DREEM

16. ВИКЛАДАННЯ
ДОСТАТНЬО
НАПРАВЛЕНЕ НА
РОЗВИТОК МОЇХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

2 0 19

2 0 2 3

2021

Посібник "Компетентнісний підхід
в медичній освіті"

2022

Тренінг "Викладацька
майстерність в ЗВО",
Модуль 2. Компетентнісний підхід
у викладанні

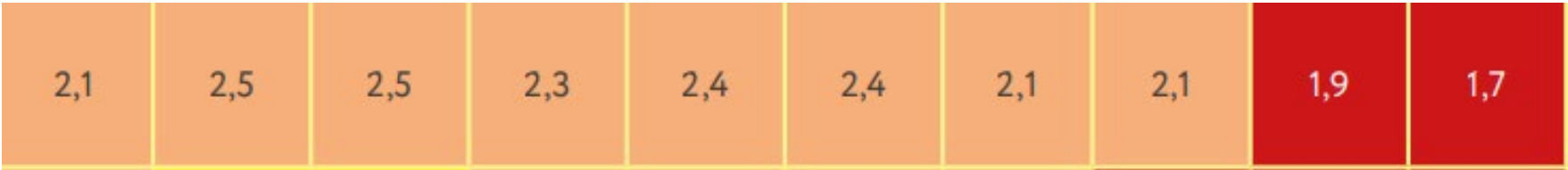

Посібник в
безоплатномудоступі на
сайтіпроєкту в розділі
"Бібліотека"

<https://bit.ly/462JipE>

13. ВИКЛАДАННЯ
СТУДЕНТО-
ОРІЄНТОВАНЕ

2 0 19

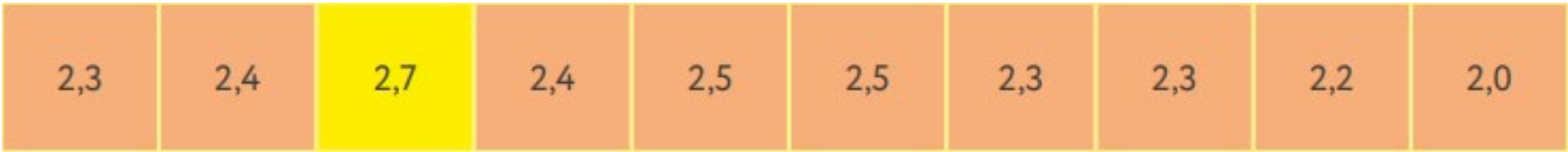

2 0 2 3

10. ВИКЛАДАННЯ Є
СФОКУСОВАНИМ

2 0 19

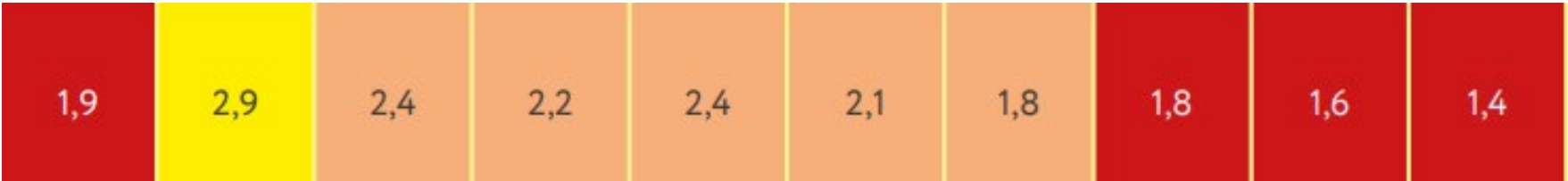

2 0 2 3

22. ВИКЛАДАННЯ
ДОСТАТНЬО
НАПРАВЛЕНЕ НА
РОЗВИТОК МОЄЇ
ВПЕВНЕНOSTІ

2 0 19

2 0 2 3

ВИБІРКА І ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПОНДЕНТІВ(ОК)

РНЕЕМ

Пілотні проєкти першої і другої фази:

1. Буковинський державний медичний університет (БДМУ)
2. Тернопільський національний медичний університет (ТНМУ)
3. Харківський національний медичний університет (ХНМУ)

Пілотний ЗВО другої фази проєкту, проте в першій фазі університет був асоційованим партнером;

4. Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця (НМУ)

У 2019 році дані збирались офлайн.

У 2023 році офлайн у тих ЗВО, де дозволяли безпекові умови. Лише в Харківському національному медичному університеті опитування студентів(ок) було проведено онлайн.

*Спеціальності: «загальна практика та сімейна медицина», «внутрішні хвороби», «педіатрія», «анестезіологія»

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПО КОЖНОМУ ВИМІРУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ Й У КОЖНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

РНЕЕМ

	ЗВО 1 (n = 77)	ЗВО 2 (n = 62)	ЗВО 3 (n = 95)	ЗВО 4 (n = 102)	Середній бал – Україна	Макси- мальний бал
Загальний бал*	122	111	111	101	110	156
Сприйняття організації робочого процесу	43	39	39	36	39	56
Сприйняття викладання	48	43	43	38	43	60
Сприйняття соціальної підтримки	31	29	29	26	29	40

*Загальний бал може не дорівнювати сумі балів кожного виміру, оскільки розраховується на загальному масиві відповідей.

СПРИЙНЯТТЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЛІКАРЯМИ -ІНТЕРНАМИ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

РНЕЕМ

Спеціальність	Анестезіологія та інтенсивна терапія		Загальна практика – сімейна медицина		Внутрішні хвороби		Педіатрія		Мах бал
Рік	2019	2023	2019	2023	2019	2023	2019	2023	—
Загальний бал	104	114	104	107	98	112	93	105	156
Сприйняття організації робочого процесу	37	41	36	38	34	40	32	36	56
Сприйняття викладання	41	44	41	41	39	44	36	41	60
Сприйняття соціальної підтримки	25	29	27	28	26	29	24	27	40

34. МОЇ ВИКЛАДАЧІ
КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН
МАЮТЬ НАЛЕЖНІ
НАСТАВНИЦЬКІ НАВИЧКИ

2 0 19

3,1

3,0

2,6

2,8

2,6

2,8

2 0 2 3

3,3

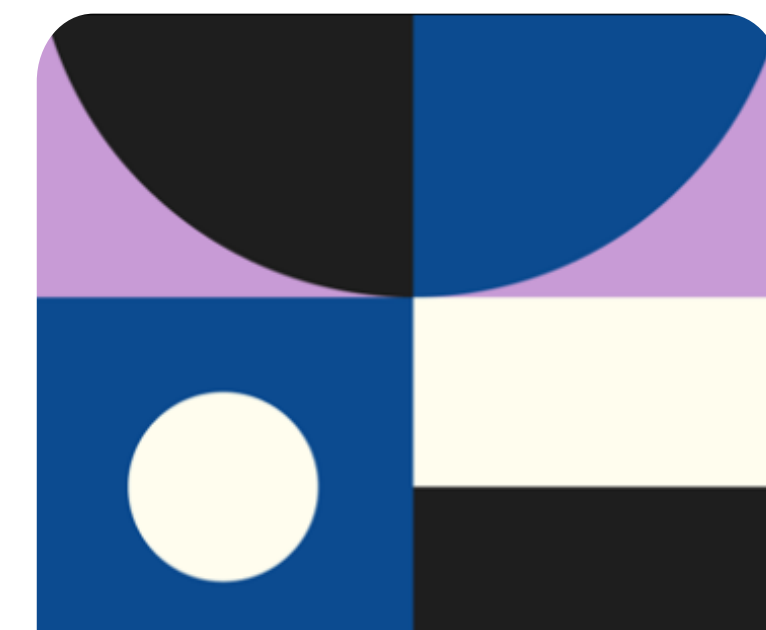
3,1

3,0

2,5

2,9

PHEEM

**МЕНТОРСТВО В
ОХОРОНІ
ЗДОРОВ'Я: БУТИ
ПРОФЕСІОНАЛОМ**

Безкоштовно

Цей онлайн-курс допоможе скласти
уявлення про менторство та його
роль у підготовці лікарів і лікарок-
інтернів.

2020

Тренінг для менторів в інтернатурі

2023

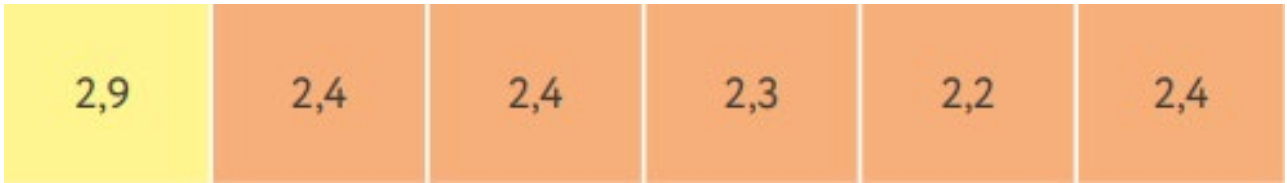
Онлайн курс "Менторство в охороні
здоров'я: бути професіоналом"

<https://bit.ly/48ss6Li>

32. КЕРІВНИКИ
ЕФЕКТИВНО
ВИКОРИСТОВУЮТЬ
НАВЧАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ

2 0 19

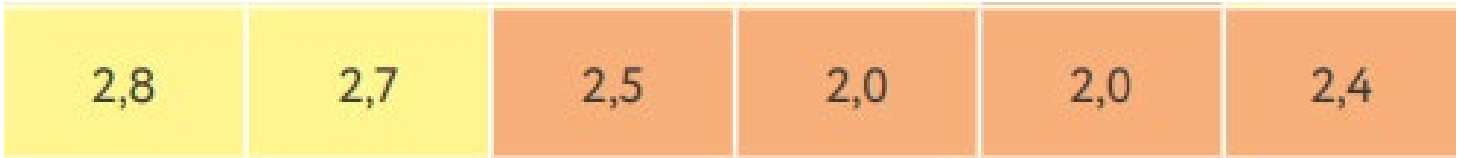

2 0 2 3

6. Я ПОСТІЙНО МАЮ
НАЛЕЖНЕ КЛІНІЧНЕ
НАСТАВНИЦТВО

2 0 19

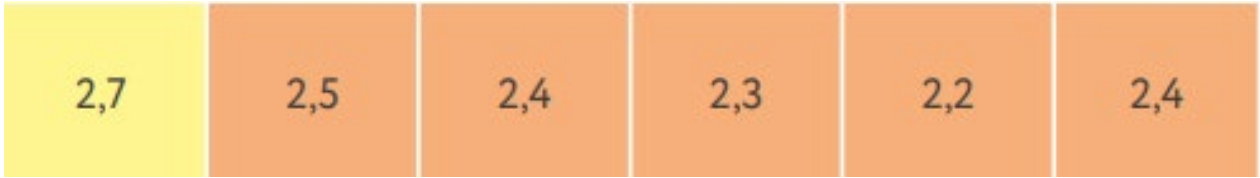

2 0 2 3

26. Я МАЮ ДОСТАТНЬО
МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ
КЛІНІЧНОГО НАВЧАННЯ,
ЩО ВІДПОВІДАЄ МОЇМ
ПОТРЕБАМ

2 0 19

2 0 2 3

ВИКЛИКИ ТА ОБМЕЖЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ (DREEM, PHEEM)

1

Не всі ЗВО
України були
включені у
дослідження

2

Участь у
дослідженні
лише обраних
років
навчання/інтер
натури

3

Явка
респондентів(ок)

4

Довіра до дослідників
і щирість відповідей,
зокрема через страх
перед адміністрацією
ЗВО

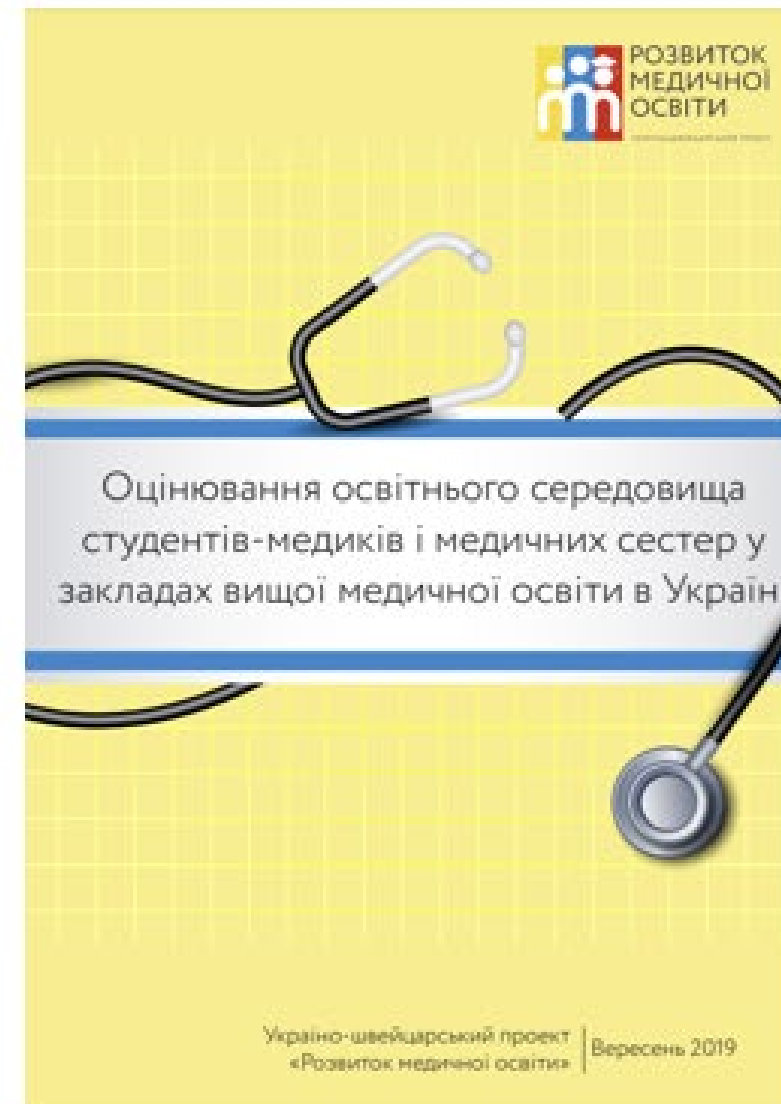
5

Збір даних
офлайн і
онлайн у
2023 році

6

Складність
однозначно
відповісти на
питання, через різну
ситуацію на
кафедрах/з
викладачами

ЗАВАНТАЖИТИ ЗВІТИ

У ПІДСУМКУ

Регулярно проводячи такі дослідження, проєкт має на меті **посилювати розуміння концепту «освітнього середовища»** серед управлінців, освітян у закладах вищої медичної та медсестринської освіти, яке має впливати на розбудову системного підходу до розвитку медичних ЗВО через **визначення ключових аспектів, що потребують змін**, для забезпечення якісної медичної освіти в Україні.

Залучення студентів(ок) та лікарів(ок)–інтернів до участі в дослідженні є важливим фактором для визнання їх **повноправними учасниками(цями) освітнього процесу**, які здатні й мають можливості впливати на процес прийняття рішень щодо організації навчання в ЗВО й визначення перспективних напрямів розвитку

Україно–швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти» й надалі **враховуватиме потреби студентів і закладів вищої медичної освіти** для створення освітніх можливостей і імплементації активностей, заради розвитку сприятливого освітнього середовища й поліпшення якості медичної освіти в Україні.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

olena.ignashchuk@mededu.org.ua

Вебсайт проєкту:
<https://mededu.org.ua/>

Facebook проєкту:
facebook.com/MedEduUkraine